

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ZNEHK760008
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Hadtörténelem 04.03.
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Military History 04.03.
4. **Kreditérték:** 2
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Nemzetközi biztonság- és védelempolitika alapszak
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** HHK/KVI/ Hadtörténelem, Filozófia és Kultúrtörténet Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Prof. Dr. Csikány Tamás ezredes
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. **összes óraszám:** 24+6
 - 8.1.1. **Nappali munkarend:** 24+6
 - 8.1.2. **Levelező munkarend:**
 - 8.2. **heti óraszám nappali munkarend:** 2
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Az egyetemes és magyar hadtörténelem XVIII. század végétől az első világháború végéig. A nagy francia forradalom és az ipari forradalom hatása a hadművészet fejlődésére. A kor fontosabb háborúinak hadművészeti értékelése illetve az első világháború hadművészeti tapasztalatai. A katonai gondolkodás fejlődése és a fontosabb gondolkodók munkássága. Magyarország hadügye a Habsburg Birodalomban az 1848/1849 es szabadságharc katonai története és tapasztalatai. A kiegyezés és az első világháborús magyar részvétel. Az első világháborút lezáró békék, Trianon. A Tanácsköztársaság katonai eseményei
- 10.A **tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Military history 1789-1920. The great French revolution and its impact on the development of the art of war. The greatest conflicts of the century including the First World War The most important representatives of the military sciences. The military system of Hungary within the Hapsburg Empire. The military history of the revolution and freedom fights of 1848-49. The age of dualism and the Hungarian participation in the First World War Peace treaties and revolutions after the First World War
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):** Bsc képzésben olyan szintű ismeretek átadása és készségek kifejlesztése, amelyek biztosítják, hogy a hallgató megismerje és reálisan értékelje a katonai elméletek és elgondolások fejlődését a hosszú 19. század során, különös tekintettel a magyar hadtörténelem kulcsfontosságú eseményeire és a magyar katonai gondolkodás legfontosabb képviselőire.
12. **Elérendő kompetenciák (angolul):** Developing skills that allow the understanding of the progress in military sciences and thinking through the long 19th century.
13. **Előtanulmányi kötelezettségek:** nincs

14. A tantárgy tematikája: (15 pontban):

- 14.1. A francia forradalmi hadművészet és hatásai a hadművészet fejlődésére
- 14.2. A katonai gondolkodás fejlődése a francia háborúk utáni időszakban
- 14.3. A porosz katonai reformok rendszere
- 14.4. Az 1848-49. évi forradalom és szabadságharc hadművészete és hadtörténete 1849. januárig.
- 14.5. Az 1848-49. évi forradalom és szabadságharc hadművészete és hadtörténete 1849. októberig.
- 14.6. Az 1859., 1866. és 1870-71. évi háborúk hadművészete, hadtörténete
- 14.7. A kiegyezés hadügyi vonatkozásai és a dualista hadsereg
- 14.8. Politikai szövetségek kialakulása az első világháború előtt, katonai gondolkodás a 19. század végén
- 14.9. Az első világháború hadművészeti tapasztalatai
- 14.10. Az első világháború: a mozgó háború időszaka
- 14.11. Az első világháború: az állásháború időszaka
- 14.12. Magyar részvétel az első világháborúban: Szerbia, Galícia
- 14.13. Magyar részvétel az első világháborúban: Olaszország, Adria, Erdély-Románia
- 14.14. Az első világháborút lezáró békék katonai vonatkozásai
- 14.15. Magyarország a Tanácsköztársaság idején, a trianoni béke katonai vonatkozásai

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 2. év 1. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: a foglalkozások 80%-án jelen kell lenni

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: 1 db ZH legalább elégséges megírása, 1 db kiselőadás megtartása

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei kollokvium

19. Irodalomjegyzék (magyarul):

19.1. Kötelező irodalom:

19.1.1. A Magyar Honvédség 1848-1989. I. és II. kötet. Egyetemi jegyzet. Budapest, 2004.

19.1.2. Az első világháború eseményei és hadművészete. Szerk.: Vadász Márk. E-jegyzet: <https://ludita.uni-nke.hu/repozitorium/handle/11410/8523>.

19.1.3. Dr. Csikány Tamás: Az európai hadművészet a harmincéves háborútól a XIX. század végéig. ZMNE, 2001.

19.1.4. Dr. Csikány Tamás: Magyarország hadügye 1715-1868. ZMNE, 2000.

19.1.5. Clausewitz, Carl von: A háborúról. Ford.: Szabó Júlia. Budapest, 2014.

19.2. Ajánlott irodalom:

19.2.1. Válogatás a burzsoá hadtudományi írásokból Szerk. dr. Kocsis Bernát. Budapest, 1985.

- 19.2.2.** A magyar hadtörténelem évszázadai. Szerk.: Király Béla - Veszprémi László. Budapest, 2003.
- 19.2.3.** John Keegan: Az első világháború. Budapest, 2010.
- 19.2.4.** Magyarország az első világháborúban. Szerk.: Romsics Ignác. Budapest, 2013.

20. Irodalomjegyzék (angolul):

- 20.1.1. Kötelező irodalom:** A Magyar Honvédség 1848-1989. I. és II. kötet. Egyetemi jegyzet. Budapest, 2004. (Hungarian defence force 1848-1989. volume I. and II.)
- 20.1.2.** Az első világháború eseményei és hadművészete. Szerk.: Vadász Márk. E-jegyzet: <https://ludita.uni-nke.hu/repozitorium/handle/11410/8523>. (Events and military history of first world war.)
- 20.1.3.** Dr. Csikány Tamás: Az európai hadművészet a harmincéves háborútól a XIX. század végéig. ZMNE, 2001. (European art of war from 30 years war to the end of 19 century.)
- 20.1.4.** Dr. Csikány Tamás: Magyarország hadügye 1715-1868. ZMNE, 2000. (The case of military in Hungary 1715-1868.)
- 20.1.5.** Clausewitz, Carl von: A háborúról. Ford.: Szabó Júlia. Budapest, 2014. (On war.)

20.2. Ajánlott irodalom:

- 20.2.1.** Válogatás a burzsoá hadtudományi írásokból Szerk. dr. Kocsis Bernát. Budapest, 1985. (Samples of burgouise writings on military science.)
- 20.2.2.** A magyar hadtörténelem évszázadai. Szerk.: Király Béla - Veszprémi László. Budapest, 2003. (Centuries of Hungarian military history.)
- 20.2.3.** John Keegan: Az első világháború. Budapest, 2010. (The first world war)
- 20.2.4.** Magyarország az első világháborúban. Szerk.: Romsics Ignác. Budapest, 2013. Hungary in first world war.)